

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/16/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1123202256
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1123202256.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Kristíny Srnkovej v právnej veci maloletej A. B. C., narodenej X.X.XXXX, štátnej občianky Slovenskej republiky a Nemeckej spolkovej republiky, zastúpenej procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky D. E. C., narodenej XX.X.XXXX, bytom B. F. XXXXX/XX, C., zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Mrázovou, Šoltésovej 20, Bratislava, a otca G. H. I., narodeného X.X.XXXX, trvale bytom A. X, J., Nemecká spolková republika, toho času bytom K. XXX, E., Nemecká spolková republika, zastúpeného spoločnosťou SKLENÁR & SKLENÁR, s, r. o., Metodova 3, Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 52 407 730, v konaní o návrhu otca na nariadenie návratu maloletého dieťaťa do cudziny, o odvolaní otca proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č.k. B1-3P/21/2023-520 zo dňa 14.6.2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava II uznesením zo dňa 14.6.2023 zamietol návrh otca maloletej na nariadenie návratu maloletej do Nemeckej spolkovej republiky ako krajiny obvyklého pobytu a nariadenie vhodného opatrenia na zabezpečenie podmienok pre jej návrat.

Podľa odôvodnenia uznesenia navrhovateľ dôvodil tým, že maloletá mala pred navrhovateľom tvrdým neoprávneným zadržaním maloletej matkou na území Slovenskej republiky dňa 26.2.2023 obvyklý pobyt v Nemecku. Navrhovateľ v návrhu tvrdil, že sa spoločne s matkou maloletej dohodli na tom, že ich spoločným domovom bude E. v Nemeckej spolkovej republike. Manželmi neboli, 10 rokov však tvoria pár. Dňa 1.1.2016 sa im v meste L. v Nemecku narodila dcéra A., ktorá je nemeckou štátnou občiankou a držiteľkou nemeckého cestovného pasu. Maloletá mala v Nemecku absolvovať očkovania a pravidelné prehliadky u pediatra. V období od 26.11.2015 do 3.3.2016 bola matka registrovaná na nemeckej materskej dovolenke, v poberala tam materské dávky. Následne bola matka do 31.12.2019 na rodičovskej dovolenke. Doposiaľ má byť matka v Nemecku registrovaná v sociálnom systéme, sú jej vyplácané prídavky na dieťa. Matka aj maloletá majú v meste E. evidovaný hlavný trvalý pobyt. V októbri 2016 matka za finančnej pomoci navrhovateľa, otca maloletej kúpou nadobudla byt v C.. Od toho času sa rodina pohybovala medzi Nemeckom a Slovenskom, pričom ich obvyklý pobyt mal byť vždy v Nemecku. Maloletá následne navštevovala v C. súkromnú materskú školu. V období pandémie Covid 19 museli podľa navrhovateľa stráviť dlhšie obdobie na Slovensku, nakoľko cestovanie do Nemecka bolo v tom čase problematické. Koncom roka 2021 sa mali rodičia maloletej dohodnúť, že sa vrátia do Nemecka, kde obaja prijali pracovnú ponuku. Maloletá začala od 1.8.2022 navštevovať v meste E. 1. ročník základnej školy, ktorú navštevovala až do 17.2.2023. Rodičia maloletej sa dohodli, že matka s maloletou vycestuje v období fašiangových prázdnin na Slovensko za účelom návštevy starej matky z matkinej strany s tým, že sa vrátia dňa 26.2.2023. V ten deň navrhovateľ matku kontaktoval cez

aplikáciu whatsapp, aby zistil, kedy má matku s maloletou čakať na vlakovej stanici v E.. Matka mu na to oznámila, že sa s maloletou viac do E. nevráti. Odvolávala sa pritom na predchádzajúcu dohodu rodičov a na to, že otec maloletú dopredu odhlásil v škole ako aj na úrade. Navrhovateľ v návrhu tvrdil, že maloletú zo školy odhlásila zo školy dňa 13.2.2023 matka bez jeho písomného súhlasu, resp. podpisu. S postupom matky navrhovateľ nesúhlasil preto podnikol právne kroky smerujúce k návratu maloletej vrátane podania trestného oznámenia pre únos dieťaťa zo dňa 3.3.2023. Vzhľadom na všetky uvádzané tvrdenia označil navrhovateľ premiestnenie maloletej za protiprávne odôvodňujúce nariadenie návratu maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu, do Nemeckej spolkovej republiky v zmysle petitu jeho návrhu.

2. Matka maloletej v konaní pred súdom prvého stupňa navrhla návrh ako nedôvodný zamietnuť. Odvolávala sa pritom najmä na skutočnosť, že maloletá z dôvodu dočasného charakteru pobytu na území Nemeckej spolkovej republiky nemala na jej území obvyklý pobyt. Zároveň tvrdila, že na strane oboch rodičov došlo k súhlasnému prejavu vôle vo vzťahu k pokračovaniu v štúdiu na území Slovenskej republiky, kde bola maloletá prijatá do prvého ročníka Základnej školy, J. M. X, C.. Zdôraznila, že výlučne na základe rozhodnutia riaditeľa uvedenej školy mohla maloletá za účelom zlepšenia kvality komunikácie v nemeckom jazyku ísť na dočasné vzdelávanie mimo územia SR, maximálne na obdobie dĺžky jedného školského roka do Nemecka. Vo vzťahu k tvrdeniam o dočasnosti pobytu v Nemecku poukazovala matka na dĺžku jednotlivých období, ktoré maloletá strávila na území Nemecka od roku 2019 a v tej súvislosti na skutočnosť, že maloletá navštevovala predškolské zariadenie len na území Slovenskej republiky, na území Slovenskej republiky bola zapísaná do 1. ročníka základnej školy, kde bola prijatá rozhodnutím riaditeľa školy a následne jej bolo umožnené plniť si dočasne povinnú školskú dochádzku v Nemecku, na základnej škole v meste E.. Na základe rozhodnutia oboch rodičov otec maloletej vykonal úkony smerujúce k nástupu, resp. prestupu maloletej na Súkromnú základnú školu, N. M. X, C.. Riaditeľa školy otec osobne navštívil a dohodol prestup maloletej po ukončení 1. polroka vzdelávania v Nemecku. Podľa matky je preto nepochybné, že otec maloletej mal vedomosť a súhlasil s nástupom maloletej do súkromnej základnej školy v C..

Z rozhovoru oboch rodičov žijúcich v tom čase v spoločnej domácnosti vyplynul tak podľa matky záver, že sa vracajú na územie SR, nakoľko zámer vytvoriť dcére možnosť dočasného štúdia v Nemecku sa skončil. Dôkazom o prihlásení maloletej do súkromnej základnej školy v C. je rozhodnutie riaditeľa školy o prijatí maloletej do prvého ročníka a to na základe otcou vlastnoručne podpísanej prihlášky, pripojenej k návrhu matky ako dôkaz. Matka tak proti návrhu navrhovateľa tvrdila, že maloletá pred odchodom na Slovensko dňa 17.02.2023 nemala obvyklý pobyt v Nemeckej spolkovej republike, kde sa zdržiavala len dočasne, ďalej že otec vedel a sám vykonal kroky smerujúce k pokračovaniu školskej dochádzky na území Slovenskej republiky a odvolávala sa tiež na existenciu vážneho nebezpečenstva, že návrat by maloletú vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo inak privedol do neznesiteľnej situácie s odkazom na článok 13 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí.

3. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, výsluchom matky, zisťoval názor maloletej podľa § 38 CMP, navrhovateľom k návrhu pripojenými listinnými dôkazmi a to rodným listom maloletej, cestovným pasom maloletej vydaným v Nemecku, potvrdením o ohlásení pobytu maloletej v meste E. zo dňa 23.8.2022, oznámením matky adresovaným základnej škole v E. zo dňa 13.2.2023 vo veci odhlásenia maloletej zo školy, potvrdením o návšteve školy maloletej v Nemecku za obdobie 1.8.2022 do 17.2.2023, potvrdením o ohlásení pobytu matky zo dňa 23.8.2022, oznámením o novom zdravotnom preukaze maloletej vydanom AOK Beiern dňa 28.6.2022, potvrdením o dani zo mzdy matky za roky 2020 až 2022, prehľadom návštev pediatra v Nemecku, listinou o vyhlásení rodičov o spoločnej starostlivosti o maloletú zo dňa 22.3.2022 pred úradom pre mládež a rodinu v Nemecku, sms správou matky zaslanej otcovi dňa 26.2.2023 o zotrvaní maloletej na Slovensku v zmysle dohody, trestným oznámením podaným navrhovateľom dňa 03.03.2023 na matku a ďalšie osoby, vysvedčením maloletej za 1. polrok šk. roka 2022/2023 zo Základnej školy v E., písomným prehlásením dcéry navrhovateľa O. I. zo dňa 1.3.2023, zatýkacím rozkazom Obvodného súdu Regensburg sp. zn. 702JS7945/23 vydaným na matku dňa 28.3.2023, európskym zatýkacím rozkazom na matku zo dňa 28.3.2023, vyjadrením matky k návrhu, k vyjadreniu matkou pripojenými listinnými dôkazmi a to osvedčením o slovenskom štátom občianstve maloletej zo dňa 3.1.2023, potvrdením o návšteve materskej školy vydaným I. E. C. dňa 21.3.2023, rozhodnutím Súkromnej základnej školy na N. P. A. C. zo dňa 8.3.2023 vrátane prihlášky podpísanej otcou maloletej, rozhodnutím Základnej školy J. M., C. zo dňa 23.9.2022 o povolení udelenom maloletej plniť si školskú dochádzku od 1.9.2022 v Nemeckej spolkovej republike, prekladom správy Q. N. ako opatrovníčky maloletej ustanovenej súdom zo dňa 4.3.2023, návrhom navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci priznania práva na určenie miesta pobytu

podanú na Okresný súd Straubing dňa 27.2.2023, vyjadrením matky adresovaným Okresnému súdu v Straubingu zo dňa 9.3.2023, potvrdením o návšteve Základnej školy J. M. C. maloletou zo dňa 24.3.2023, uznesením Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 23P/25/2023 – 39 zo dňa 28.2.2023, správou ÚPSVaR Bratislava z prešetrenia pomerov maloletej na území Slovenskej republiky na žiadosť konajúceho súdu zo dňa 3.4.2023, rozhodnutím prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava zo dňa 4.5.2023 o prepustení matky zo zadržania dňa 3.5.2023 o 12:20 hod, na základe ktorého dokazovania zistil súd skutočný stav veci v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o návrhu navrhovateľa v intenciách ustanovenia § 123 CMP. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 23P/25/2023-39 zo dňa 28.2.2023, právoplatného dňa 4.4.2023, bolo súdom zistené, že súd na návrh matky nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky, dočasne upravil styk otca s maloletou a to každý nepárny víkend v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 18:00 hod., pričom otec si maloletú prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku odovzdá maloletú matke v mieste jej bydliska. Neodkladné opatrenie bolo nariadené na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Otec maloletej odvolanie voči uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia nepodal. Z výpovede navrhovateľa na pojednávaní dňa 12.5.2023 súd z hľadiska rozhodujúcich skutočností ustálil, že navrhovateľ zotrváva na tvrdení, že centrom života rodiny a teda aj maloletej bola Nemecká spolková republika. Má to vyplývať z toho, že matka prišla do Nemecka ešte v roku 2013, po nadviazaní vzťahu s otcom sa nasťahovala do bytu navrhovateľa. Vo vzťahu k maloletej zdôrazňoval (čo nebolo sporné) že maloletá mala počnúc narodením zdravotnú starostlivosť zabezpečenú v Nemecku. Od narodenia tam bola prihlásená na trvalý pobyt v Nemecku, najskôr v meste J., neskôr E. a opäť v meste J.. Skutočnosť, že maloletá navštevovala materskú školu výlučne na území Slovenskej republiky odôvodňoval flexibilitou, na ktorej obom rodičom záležalo a ktorú mala viac umožňovať škôlka v C.. Poukazyval na to, že matka mala od roku 2013 trvalý pracovný pomer matky v Nemecku, mala „vlastnú firmu“ registrovanú na Slovensku a mala nemeckých klientov, ktorým robila servis v súvislosti s účasťou na automobilových pretekoch. Tieto činnosti musela podľa navrhovateľa vykonávať prevažne v Nemecku. Z toho vyplývala potreba flexibility. V snahe zabezpečiť maloletej plynulý návrat do Nemecka, kde sa mala integrovať do školského nemeckého systému vybrali maloletej ako predškolské zariadenie I. E. R. A. C.. Potvrdil, že v rokoch 2020 až 2021, ale aj v roku 2022 vzhľadom na pandémiu Covid 19 sa spoločne ako rodina zdržiavali na území Slovenska. Odôvodňoval to obmedzenými možnosťami cestovania z dôvodu pandemických opatrení. Pandémia mala byť jediný dôvod, prečo sa do Nemecka nevrátili skôr a prečo tam maloletá neabsolvovala predškolskú triedu materskej školy. Matka mala emailom adresovaným I. E. matka ukončiť aj zmluvný vzťah s I. E. tvrdiac, že sa ako rodina vracajú do Nemecka. Za centrum života považovali toho času E.. Maloletá mala v škole priateľov, vynikajúcu učiteľku a mala rada to prostredie. To, že bola maloletá v E. veľmi šťastná malo preukazovať aj písomné vyjadrenie dospeléj dcéry navrhovateľa, ktorá sa s maloletou rozprávala počas vianočnej dovolenky v roku 2022. V škole sa jej darilo, čo je zrejme aj z vysvedčenia za prvý polrok školského roku 2022/2023. Maloletá dosiela výborné výsledky. Navrhovateľ opakovane vo výpovedi poukazyval na údajný vzťah matky s iným mužom, ktorý mala matka nadviazať v apríli 2022. Napriek tomu sa, ale mali rodičia dohodnúť, že spoločne pôjdu do E.. Zhodli sa na tom, že je to pre budúcnosť vzdelávania maloletej najlepšie. Navrhovateľ tvrdil, že byt matky na adrese na Piesku mojich vedomostí nebola nikdy dcéra prihlásená na adrese B. F. XX A. C. považovali len za dovolenkový byt. Vo vzťahu k skutočnostiam zisteným súdom z vykonaných listinných dôkazov, navrhovateľ uviedol, že dôvod, prečo bola maloletá prihlásená do prvého ročníka na základnú školu na území Slovenska, a to Základnú školu na J. M. A. C. mal byť ten, že ho matka presvedčila na podanie prihlášky na slovenskú školu pre prípad návratu na Slovensko. Tvrdil, že priamu vedomosť o prijatí maloletej do tejto základnej školy nemal, nakoľko neovláda slovenský jazyk. Nepodanie prihlášky do prvého ročníka na základnej škole v Nemecku (podanie prihlášky listinne preukázané nebolo) vysvetľoval navrhovateľ tvrdením, že prihláška podaná bola a maloletá sa v máji 2022 mala zúčastniť aj zápisu. K listinnému dôkazu predloženému v konaní matkou a to k navrhovateľom podpísanej prihláške maloletej do Súkromnej základnej školy, na N. ulici v C. zo dňa 25.1.2023 uviedol, že niekedy koncom roka 2022 mal osobný rozhovor s riaditeľom tejto školy aj s riaditeľom I. E. A. C. za účelom zistenia zmluvných podmienok prípadného prijatia. Podpis na prihláške nespochybnil. Dôvod bol podľa neho ten, že cestovanie spojené s jeho a matkinou prácou obmedzovali školské predpisy v Nemecku a preto sa obzerali po alternatíve. Mal to byť iba dopyt. Zopakoval, že nehovorí po slovensky a matka mu mala vo vzťahu k prihláške povedať, že to nie je právne záväzná. K okolnostiam odchodu maloletej z Nemecka navrhovateľ uvádzal, že maloletú videl naposledy v Nemecku dňa 17.02.2023, kedy matku s maloletou odviezol na vlakovú stanicu. Matka mu povedala, že ide s maloletou na týždeň na dovolenku k rodičom. Mala zbalený jeden kufor a tento kufor bol veľmi ťažký. Udivilo ho, že osobné veci matky neboli už v byte v E.. Matka mu to vysvetlila údajne

tak, že nepotrebuje už toľko vecí na upratovanie, keďže v tom čase pracovala v kine, kde upratovala. Kľúče od bytu odovzdala navrhovateľovi údajne z dôvodu, že na zväzku boli aj kľúče od kina. Prácu počas neprítomnosti matky mal vykonávať jej brat. V čase odchodu na Slovensko mala maloletá polročné prázdniny v škole.

4. Z výpovede matky na pojednávaní dňa 12.5.2023 súd z hľadiska rozhodujúcich skutočností ustálil ako nespornú skutočnosť zhodne tvrdenú oboma rodičmi, že maloletá navštevovala materskú školu výlučne na území Slovenskej republiky. Matka k tomu uviedla, že v roku 2019 nastúpila maloletá do súkromnej materskej školy v K., čo aj listinne preukázala. Tú navštevovala od februára 2019 do augusta 2020. V tom čase mali žili s otcom výlučne v C., čo tiež sčasti navrhovateľ potvrdil, dôvodiac pandemickými opatreniami. Od februára 2020 až do 31.7.2022 bola maloletá žiačkou I. E. C., kde absolvovala aj predškolskú prípravu. Od februára 2019 do augusta 2022 bývali s maloletou výlučne v C., v byte matky na adrese B. F. XX. V tom čase tam žil s nimi aj otec, ktorý často cestoval pracovne do Nemecka. Oni s maloletou Nemecka chodili do Nemecka výlučne na výlety. V apríli 2022 zapísala maloletú do Základnej školy na J. M., do ktorej bola aj prijatá, čo matka preukázala rozhodnutím riaditeľa. Otec sám prevzal rozhodnutie o prijatí, čo matka preukázala doručenkou pripojenou k rozhodnutiu. Otec pred súdom po nahliadnutí do listinného dôkazu tvrdil, že to nie je jeho podpis. Matka k jeho námietke uviedla, že ide o poštovú doručenkou z ktorej je zrejme, že otec si zásielku osobne prevzal na pošte. V tej dobe zvažovali rodičia viac škôl pre maloletú. Základná škola, J. M. A. C. bola vybratá z dôvodu, že je zameraná na nemecký jazyk od prvého ročníka. Uvažovali ešte o I. E. C., kde sa však platí školné. Matka nepoprela tvrdenie otca, že v roku 2022 dostala pracovnú ponuku v meste E.. Maloletú však bez ohľadu na to zapísala na slovenskú školu o čom mal otec vedomosť. Žili v tom čase. Pracovná ponuka sa stala reálnou, preto v auguste 2022 odišli do E.. A. tam však neabsolvovala podľa matky žiaden zápis. Školu mal „narýchlo“ vybaviť otec. Matka ako bolo listinne preukázané požiadala Základnú školu, J. M. A. C. o povolenie plniť školskú dochádzku v Nemecku od septembra 2022. Z rozhodnutia riaditeľa je podľa nej zrejme, že sa môže kedykoľvek do školy vrátiť. Pobyt v E. zvažovali maximálne na jeden rok. Aj matka uviedla, že krátko po príchode do E., od septembra 2022 E. nastali medzi rodičmi veľké partnerské problémy. Ešte v decembri 2022 sa matka otcom mali dohodnúť, že sa k druhému polroku vrátia s maloletou naspäť na Slovensko. Vykonali aj všetky úkony potrebné na prestup maloletej k druhému polroku. Preto podľa matky otec v decembri 2022 osobne navštívil riaditeľa Súkromne základnej školy na N. A. C., s ktorým sa dohodli na nástupe maloletej k začiatku druhého polroku školského roka 2022/2023. Potvrdzuje to aj prihláška podpísaná oboma rodičmi. Riaditeľ školy na základe prihlášky rozhodol o prijatí maloletej ku dňu 27.02.2023. Rodičom poslal s rozhodnutím aj zmluvu na podpis. Nešlo tak o informatívne stretnutie s riaditeľom ako to tvrdil otec. Podľa matky otec napokon otec zmenil názor a týždeň pred plánovaným odchodom maloletej odmietol podpísať zmluvu o štúdiu na súkromnej základnej škole. Matka vo výpovedi poukazovala aj na to, že k prestupu maloletej na predmetnú súkromnú školu v C. bolo potrebné odhlásiť ju zo Základnej školy v E.. Odhlásiť maloletú mal otec osobne. Malo to byť v januári 2023. Riaditeľ školy v E. mal otcovi uviesť, že na odhlásenie maloletej zo školy je potrebné odhlásiť maloletej aj pobyt v meste E., čo otec aj 30.1.2023 urobil. Uvedené preukazuje aj listina predložená otcom podľa ktorej bola maloletá odhlásená z pobytu v meste E. a prihlásil ju na pobyt meste J., kde mala pobyt formálne evidovaný už od narodenia, s výnimkou pobytu v meste E. od 23.08.2022. Podľa matky boli rodičia v ohlasovni pobytov v meste E. spoločne. Písomné odhlásenie maloletej zo školy vykonala matka dňa 13.2.2023. Dňa 17.2.2023 dostala maloletá v škole v E. vysvedčenie a tiež sa rozlúčila so spolužiakmi, ktorým učiteľka vysvetlila, že maloletá z ich školy odchádza. Svedčia o tom kresby spolužiakov na rozlúčku s maloletou, ktoré matka založila do súdneho spisu. Vzhľadom na to, že otec napokon zmluvu so SZŠ na N. ulici nepodpísal, vrátila sa maloletá do Základnej školy, J. M. A. C., kam bola prijatá pôvodne. Zhodne s tvrdením otca aj matka uvádzala, že pred cestou do C. ich otec vypravdil na vlakovej stanici. Matka tvrdenie o dočasnosti pobytu maloletej v Nemeckej spolkovej republike na základe dohody rodičov podporila aj tvrdením, že spolu s otcom od decembra 2022 postupne sťahovali oblečenie a ďalšie veci zo E. do C.. Otec ich mal sťahovať jeho autom. Každý víkend v období od decembra 2022 do 17.2.2023 strávili s maloletou v C.. Matka ku komunikácii s kolíznym opatrovníkom, ktorú nadviazala dňa 4.1.2023 a na ktorú sa odvolával právny zástupcu navrhovateľa uviedla, že mala obavy zo zmeny názoru navrhovateľa. Vzťahy medzi nimi boli vyhrotené už od septembra 2022. Registráciu maloletej u pediatra v meste J. v Nemecku vysvetľovala matka tým, že z Nemecka odišli v roku 2019, keď mala maloletá tri roky. Tam preto absolvovala povinné prehliadky. Očkovaná nebola s výnimkou v Nemecku povinného očkovania proti osýpkam. To absolvovala v Nemecku, keďže tam príležitostne chodili. Maloletá podľa matky nebýva chorá.

Súd postupom podľa ustanovenia § 38 CMP zisťoval v konaní názor maloletej. Pohovor s maloletou vykonal dňa 22.5.2023 v prítomnosti kolízneho opatrovníka, v neprítomnosti rodičov a ich právnych zástupcov. Z hľadiska podstatného z pohovoru vyplynulo, že A. prevažne a lepšie hovorí po slovensky. Kamarátske vzťahy má vytvorené na Slovensku, ale kamarátky mala v Nemecku. V kontakte s nimi teraz už nie je. S otcom sa podľa jej tvrdení stretla dávnejšie, presný časový údaj prirodzene k veku nevedela uviesť. Niekedy s otcom telefonuje. Voláva jej zväčša otec, ale niekedy aj ona. Naposledy hovorila s otcom cez videohovor počas posledného víkendu (pozn. 20.5. – 21.5.2023) O zmene školy na slovenskú sa dozvedela od matky, ešte v čase pobytu v Nemecku, v meste E.. Vyjadrila sa, že na Slovensko a do slovenskej školy chcela prísť, pretože tu má kamarátky a babku. Na otázku súdu dodala, že v Nemecku má brata a sestru, s ktorými sa tam aj stretávala. Papa, ako nazýva otca, podľa nej vedel o tom, že pôjdu na Slovensko. Podľa nej mamina v nemeckej škole v E. povedala, že už tam A. nebude chodiť, mama mala byť kvôli tomu v škole osobne spolu s otcom. V pôvodnej škole v Nemecku sa podľa jej vyjadrenia rozlúčila s triedou, pani učiteľka spolužiakom povedala, že A. zo školy odchádza. To, že pôjde na Slovensko, vedela už na Vianoce 2022. To, že by sa rodičia rozprávali o spoločnom odchode na Slovensko si nepamätá. Pamätá si, že pred odchodom balili viac vecí, sťahovali oblečenie. Robili to obaja rodičia, mama aj otec. Veci na Slovensko mali prevážať viackrát, a to všetci traja spoločne. Sťahovať do bytu v C. ich mala mama. Niekedy mal byť pri tom aj otec. Súd zabezpečil prostredníctvom súdom ustanovenej tlmočnice, prítomnej na pojednávaní, tiež preklad listiny založenej v súdnom spise na č. 1160, ide o odhlášku maloletej zo základnej školy v meste E. a to simultánne prepisom podstatného obsahu do zápisnice. Z prepisu prekladu vyplýva, že obsahom listiny je oznámenie o odhlásení maloletej zo školy ku dňu 17.2.2023, pričom sa podpísaná matka odvoláva na osobnú dohodu s riaditeľom školy. Zároveň bolo škole oznámené, že dieťa bude od 27.2.2023 navštevovať Základnú školu na N. P. A. C.. Na odhláške je podpísaná matka a nachádza sa na nej tiež odtlačok pečiatky riaditeľa školy s podpisom.

5. Súd konštatoval, že v rámci návratového konania súd rozhoduje výlučne o tom, či bude dieťa do miesta obvyklého pobytu navrátené alebo nie. V konaní súd teda nerozhoduje o starostlivosti, výchove, výžive dieťaťa ani o styku rodičov s dieťaťom. Právna úprava obsiahnutá v Dohovore je jasná a striktná. V prípade, že súd ustáli, že došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu maloletého dieťaťa a návrh na návrat je podaný do jedného roku od neoprávneného premiestnenia alebo zadržania, musí súd nariadiť návrat maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu. Túto povinnosť nemá iba v prípade, ak je daná niektorá z výnimiek uvedených v článku 13 Dohovoru. Výnimky podľa článku 13 je pritom potrebné v zmysle Dohovoru vykladať reštriktívne a mať pri jeho aplikácii na zreteli, že vo svojej podstate idú proti hlavným cieľom Dohovoru. Návratové konanie, ako výslovne vyplýva zo znenia Dohovoru (článok 19), nie je svojou povahou konanie vo veci samej, teda konaním o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ale má charakter predbežného konania, v ktorom je zisťovaný konflikt s jurisdikciou a má v ňom byť s konečnou platnosťou zodpovedaná otázka jurisdikcie nad maloletým dieťaťom. V návratovom konaní preto súd nehodnotí výchovné schopnosti rodičov, ich osobné, zárobkové a majetkové pomery, rozsah, v akom sú schopní zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa a saturovať jeho potreby či záujmy. Súd v konaní zisťuje výlučne skutočnosti rozhodné z hľadiska výkladu príslušných hmotnoprávných ustanovení Dohovoru (súvisí s ustanovením § 123 CMP). Dokazovanie v predmetnom konaní súd zameral a vykonal v rozsahu potrebnom výlučne na zistenie skutočností nevyhnutných pre posúdenie, či bolo v danom prípade premiestnenie alebo zadržanie maloletého dieťaťa neoprávnené. V prvom rade bolo preto úlohou súdu ustáliť krajinu obvyklého pobytu maloletej A. a v prípade prijatia záveru o obvyklom pobyte maloletej na území Nemeckej spolkovej republiky skúmať, či otec nadobudol a skutočne vykonával opatrovnícke právo k maloletej, či bolo premiestnenie maloletej matkou neoprávnené, prípadne zistiť, či je daný niektorý z dôvodov na nenariadenie návratu. V súvislosti s ustálením krajiny obvyklého pobytu maloletého dieťaťa ako prvotným kritériom pre možnosť postupu podľa Haagskeho dohovoru, vychádzal súd zo skutočností nesporne zistených v priebehu dokazovania, na základe ktorých prijal súd záver, že krajinou obvyklého pobytu maloletého dieťaťa bezprostredne pred navrhovateľom tvrdným premiestnením, resp. zadržaním matkou dňa 26.2.2023 je Slovenská republika. Z dôvodu, že neboli splnené podmienky pre aplikáciu Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, tzv. Haagsky dohovor publikovaný pod č. 119/2001 Z.z. na daný prípad, tak ako to vyplýva z článku 4 Dohovoru, podľa ktorého sa Dohovor použije na dieťa, ktoré malo obvyklý pobyt na území zmluvného štátu bezprostredne pred porušením opatrovníckeho práva alebo práva styku súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Z vykonaných dôkazov nebolo možné prijať totiž záver, že maloletá A. nadobudla a jednoznačne mala, bezprostredne pred jej premiestnením na územie Slovenskej republiky dňa 17.2.2023, resp. otcom tvrdným neoprávneným zadržaním matkou dňa 26.2.2023 obvyklý pobyt na

územia Nemeckej spolkovej republiky. V danom smere totiž chýba dohoda rodičov, na základe ktorej by k nadobudnutiu obvyklého pobytu maloletej v Nemecku došlo. Naopak všetky súdom zistené skutočnosti osvedčujúce faktické konanie rodičov maloletej, ktorí nie sú manželmi svedčia o dočasnosti pobytu maloletej v Nemecku. Obvyklý pobyt dieťaťa je podľa judikatúry tam, kde je dieťa sociálne začlenené, kde sa nielen fyzicky určitý čas zdržiava, ale má vytvorené sociálne a rodinné väzby, pričom je potrebné prihliadnuť aj na to, kde a za akých podmienok si dieťa plní školskú dochádzku. V danom prípade bolo z vykonaných dôkazov jednoznačne zistené, že maloletá bola prijatá do 1. ročníka na Základnú školu na J. M. X A. C., ktorej riaditeľ školy rozhodnutím zo dňa 23.9.2022 povolil maloletej plniť školskú dochádzku od 1.9.2022 v Nemecku. Je tak zrejmé, že tzv. „kmeňovou“ školou maloletej, v ktorej si plnila povinnú školskú dochádzku bola základná škola na území Slovenskej republiky. Otec síce v konaní tvrdil, že maloletú zapísal v lete 2022 na základnú školu v meste E. v Nemecku, toto tvrdenie však dôkazne nepodporil. Vyjadrenia otca v jeho výpovedi, ktorými vysvetľoval zaškolenie maloletej na území Slovenskej republiky v Základnej škole na J. M. A. C., následné prihlásenie maloletej do Súkromnej základnej školy na N. M. XX A. C., osobne podpísané otcom dňa 25.1.2023, vyzneli v kontexte s listinnými dôkazmi predloženými matkou nepresvedčivo.

6. Súd nespochybňoval argumentáciu otca týkajúcu sa integrácie maloletej v sociálnom a zdravotnom systéme Nemecka, avšak s tým, že skutočnosti, že maloletá bola zdravotne poistená v Nemecku, mala tam svojho pediatra a matka poberala v Nemecku rodinné prídavky na záver o obvyklom pobyte maloletej na území Nemecka v čase bezprostredne pred premiestnením nepostačujú, pretože začlenenie samotného dieťaťa do určitého prostredia samé o sebe bez ďalšieho nevyjadrujú.

Súd konštatoval, že z vykonaných dôkazov jednoznačne vyplynulo, že maloletá navštevovala školské zariadenia, počnúc materskou školou na území Slovenskej republiky, bola prijatá so zrejším vedomím obidvoch rodičov do prvého ročníka základnej školy na území Slovenskej republiky, pričom základnú školu v Nemecku navštevovala len na základe povolenia kmeňovej školy na území Slovenska, čo otec relevantnými dôkazmi nespochybnil. Súd neprisvedčil argumentácii právneho zástupcu navrhovateľa, ktorým sa snažil spochybniť tvrdenia o dočasnosti pobytu maloletej v Nemecku v súvislosti s preukázanou dohodou obidvoch rodičov o pokračovaní v plnení školskej dochádzky maloletou na území Slovenskej republiky od druhého polroku školského roka 2022/2023 tvrdiac, že prihláška nespochybniteľne podpísaná otcom, na Súkromnú základnú školu na N. M. A. C. bola podľa právneho zástupcu navrhovateľa podaná po spoločnej dohode rodičov len za účelom preverenia možností, či by bola na túto školu prijatá z dôvodu, že obaja rodičia zvažovali návrat na Slovensko, ale nebolo o tom „finálne“ rozhodnuté. Podľa názoru súdu sa takáto argumentácia bez opory vo vykonaných dôkazoch javí ako účelová. S poukazom na čl. 3 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu dňa 25. októbra 1980, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod č. 119/2001 Z. z. (inak „Dohovor“ alebo „Haagsky dohovor“) citovaného v odseku 15 odôvodnenia uznesenia, mal súd v konaní preukázané, že maloletá A. B. C. nemala bezprostredne pred navrhovateľom tvrdeným premiestnením dňa 17.2.2023, resp. zadržaním matkou na území Slovenskej republiky dňa 26.2.2023 obvyklý pobyt na území Nemeckej spolkovej republiky.

7. Podľa súdu prvého stupňa vzhľadom na predchádzajúci záver súdu v zmysle článku 4 Dohovoru, citovaného v odseku 16 odôvodnenia uznesenia, podľa ktorého sa Dohovor použije na dieťa, ktoré malo obvyklý pobyt na území zmluvného štátu (v tomto prípade nemecká spolková republika) bezprostredne pred porušením opatrovníckeho práva alebo práva styku, v spojení s článkom 3 Dohovoru aplikovať na daný prípad Haagsky dohovor, z dôvodu ktorého nezostávalo súdu iné ako návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietnuť.

8. Proti tomuto uzneseniu podal otec maloletej v zákonnej lehote odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa tak, aby jeho návrhu bolo vyhovené.

Namietal, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, a že nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

V tejto súvislosti poukazoval na to, že žiadal o zabezpečenie dôkazu do súdneho konania od: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, (UPSVaR), ktorý nebol v jeho moci ho zabezpečiť, avšak tento dôkaz by mohol k objasneniu skutočného stavu vecí. Konkrétne sa jednalo o e-mailovú komunikáciu – emailové správy, ktoré na svoje e –mailové konto: D. prijala p. D. B. od osoby: E. C. z emailovej adresy: (E.) za časové obdobie od 1.2.2023 do 31.3.2023.

9. Podľa odvolateľa išlo o podstatný dôkaz, nakoľko mal vyvrátiť tvrdenie, že vedel o tom a súhlasil s tým, že maloletá A. bude trvalo žiť v Slovenskej republike, pričom súd prvého stupňa naň nijak nereagoval a nevysporiadal sa s ním v odôvodnení rozhodnutia.

Poukazoval na to, že príkladom porušenia práva na spravodlivý proces je relevantná intenzita nedostatkov odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Chápanie relevancie kvality odôvodnenia je dlhodobá a konzistentne zvýrazňovaná aj v judikatúre ESLP, ktorý v práve na riadne odôvodnenie rozsudku síce nevidí absolútne právo strany sporu na odpoveď na úplne každý jej argument, ale vyžaduje špecifickú odpoveď na argumenty, na odpovediach na ktoré je rozhodnutie postavené, pričom zdôrazňuje, že otázka relevantnosti toho-ktorého tvrdenia alebo návrhu sa posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu. Z odôvodnenia meritórneho rozhodnutia musí byť zjavné aj to, prečo niektoré z tvrdení strán považoval súd za irelevantné. Úlohou súdu prvej inštancie bolo náležite zistiť skutkový stav, právne ho posúdiť, zaujať autoritatívny názor na predmet konania a dostatočne ho odôvodniť. Z tohto pohľadu sa od súdu prvej inštancie očakáva pri argumentácii „najviac práce“.

10. Nesúhlasí s tvrdením súdu o chýbajúcej dohode rodičov, na základe ktorej by došlo k nadobudnutiu obvyklého pobytu maloletej v Nemecku a má za to, že sa v tejto súvislosti nevysporiadal s predloženými dôkazmi, resp. že ich nesprávne vyhodnotil. Poukazoval na e-mail zo dňa 30.5.2022, ktorý sama matka adresovala I. E. (p. S. J.), kde uviedla: „Vážené dámy a páni, chcela by som vám oznámiť, že A. B. C., narodená X.X.XXXX, nastúpi od septembra do prvej triedy v DS. Už v júli sa s rodinou sťahujeme SPÄT DO NEMECKA a A. bude navštevovať školu tam. Z tohto dôvodu ukončíme náš zmluvný vzťah k 31.7.22. Od tohto okamihu nám, prosím, neúčtujte poplatky“, ako aj na to, že maloletá je daňovým rezidentom Nemeckej spolkovej republiky (zákonne nie je možné mať obvyklý pobyt, alebo tzv. COMI v inej krajine ako je daňová rezidentúra) a že matka od narodenia maloletej do júna 2023 poberá rodinné prídavky z Nemecka.

Súd prvého stupňa podľa odvolateľa opomenul dôležité faktory, s ktorými sa nevysporiadal:

- prejavili svoj záujem usadiť sa s dieťaťom v určitom členskom štáte v Nemeckej spolkovej republike (Zámier rodičov usadiť sa s dieťaťom v určitom členskom štáte), ak sa prejavuje hmatateľnými opatreniami, možno napokon takisto brať do úvahy pri určovaní jeho miesta obvyklého pobytu (pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP z 2. apríla 2009, A, C-523/07, EU:C:2009:225, bod 40; z 9. októbra 2014, C, C-376/14 PPU, EU:C:2014:2268, bod 52, a z 8. júna 2017, OL, C-111/17 PPU, EU:C:2017:436, bod 46),,

- matka vykonávala skutočnú starostlivosť o mal. A. a svoje povolanie v rámci pracovného pomeru v Nemecku,

- otec vykonával skutočnú starostlivosť o mal. A.,

- otec vykonával svoje povolanie v Nemecku,

- maloletá A. bola v Nemecku sociálne začlenená, čo vyplýva aj z jej nemeckého polročného vysvedčenia ZŠ E.. T. - Strana 1 Vysvedčenia vyplýva: „Prechod z materskej školy do základnej školy prebehol úspešne bez akýchkoľvek ťažkostí a A. už nadviazala mnoho kontaktov. K spolužiakom sa správa priateľsky a v triednom kolektíve vychádza bez problémov.“

Maloletá sa taktiež stretávala s deťmi Navrhovateľa z prvého manželstva.

11. V súvislosti s hodnotením jeho obrany v otázke podania prihlášky na základnú školu ako účelovej uvádzal, že v slovenských rodinách je bežnou praxou, že rodičia podajú prihlášky pre svoje deti na viaceré škôlky, prípadne školy a až neskôr sa rozhodnú, či a kam dieťa finálne prihlásia. Netreba opomínať ani fakt, že otec je v SR cudzincom a riadil sa radami a pokynmi matky, ktorá však už, ale v tom čase evidentne pripravovala svoj plán, ako neoprávnene premiestniť dcéru na územie SR, čo je potvrdené veľkým množstvom dôkazov v rámci celého konania (ako vyžiadanie slovenského štátneho občianstva pre mal. až v januári 2023, nezákonné prihlásenie mal. na trvalý pobyt v SR až dňa 20.2.2023, účelové podanie trestného oznámenia na otca za účelom dosiahnutia vydania neodkladného opatrenia o zverenie dcéry do jej starostlivosti a dosiahnutia miestnej príslušnosti slovenského súdu). Súd sa podľa neho nevysporiadal ani s tým, že nepodpísal rozhodnutie o prijatí mal. A. do ZŠ N. M. X, C., nepodpísal zmluvu o štúdiu ani nezaplatil zápisné.

12. Hoci v návratovom konaní matka tvrdí, že jej centrum životných záujmov a obvyklý pobyt jej aj maloletej bol vždy na Slovensku, v trestnom konaní vedenom Štátnym zastupiteľstvom Regensburg v Nemeckej spolkovej republike (kvôli únosu maloletej), sp. zn. 702 Js 7945/23, už matka prostredníctvom svojho obhajcu uvádza: „Pani C. sa rozišla s oznamovateľom a chcela svoje centrum životných záujmov

(s konečnou platnosťou) s dcérou preniesť na Slovensko. To bolo oznamovateľovi dostatočne známe už najneskôr od decembra 2022 a bol si toho vedomý.“

Odvolaťel má za to, že matka účelovo zavádza súdy na Slovensku a orgány činné v trestnom konaní NSR podľa toho, ako jej to momentálne vyhovuje.

V súvislosti s námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa odvolaťel poukazoval na to, že k otázke obvyklého pobytu existuje judikatúra ESLP a iných zahraničných súdov: Pojem Obvyklý pobyt (habitual residence, gewöhnliches Aufenthalt) síce v Haágskom dohovore nie je definovaný, ale k tomuto pojmu existuje rozsiahla medzinárodná judikatúra. Ide spravidla o miesto, v ktorom dieťa prebývalo bezprostredne pred jeho premiestnením:

- posledným a platným obvyklým bydliskom dieťaťa (predchádzajúce únosu) je to, ktoré zodpovedalo naposledy spoločne zdieľanému zámeru rodičov, čo tiež zodpovedá záujmom Haagskeho dohovoru Mozes v. Mozes (rozhodnutie apelačného súdu USA, 239 F.3d 1067 (9th Cir. 2001) Incadat Site: HC/E/USf301),

- do úvahy treba vziať najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky (Bod 39 Rozsudok Súdneho Dvora ES Korkein Vec C-523/07),

- zámer rodičov usadiť sa s dieťaťom v inom členskom štáte, ktorý sa prejaví určitými hmatateľnými krokmi, ako sú kúpa alebo nájom bytu v hostiteľskom štáte, môže byť ukazovateľom zmeny obvyklého pobytu (Bod 44 Rozsudok Súdneho Dvora ES Korkein Vec C-523/07).

Problematikou obvyklého pobytu sa zaoberali i Krajské súdy v SR, NSSR i Ústavný súd SR, pričom zhodne konštatovali nasledovné závery:

- Najvyšší súd zrekapituloval ktoré faktory je, v zmysle vyššie citovanej judikatúry SD EÚ, potrebné vziať do úvahy pri určovaní miesta obvyklého pobytu osoby. Sú to: trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu osoby na území členského štátu a presťahovania sa rodiny do tohto štátu, ďalej štátna príslušnosť, pracovné aktivity, jazykové znalosti, pričom súbor týchto kritérií umožňuje identifikovať obvyklý pobyt ako miesto, kde má dotknutá osoba centrum (ťažisko) svojho života. Najvyšší súd poukázal tiež na to, že štátne občianstvo, ani dĺžka trvania pobytu osoby v relevantnom štáte, nemožno považovať za faktory, ktoré by mali pri určovaní obvyklého pobytu rozhodujúci význam, ak nie sú podopreté ďalšími okolnosťami (NSSR 5Cdo/137/2017 najmä body 27 až 28.8 odôvodnenia).

Najvyšší súd SR i Krajské sudy konštantne judikujú, že v prípade dôsledného posúdenia obvyklého pobytu je potrebné skúmať naplnenie ďalších faktorov dôležitých pre určovanie obvyklého pobytu dieťaťa ako sú podmienky a dôvody pobytu maloletého na území tohto iného členského štátu, presťahovanie sa celej rodiny, štátnu príslušnosť dieťaťa (dieťa malo nemecké i slovenské štátne občianstvo), riadne plnenie školskej dochádzky, t.j. aj začlenenie maloletého do školského kolektívu a zvládanie učiva, jazykové znalosti a rodinné a sociálne väzby dieťaťa.

13. Má za to, že boli splnené podmienky pre rozhodnutie o nariadení návratu maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu, nakoľko jej obvyklý pobyt bol NSR, premiestnenie maloletej bolo neoprávnené a otec podnikol všetky primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany maloletej po jej návrate do NSR, maloletá je štátnou občiankou a daňovou rezidentkou NSR, matka sama uvádzala, že jej obvyklý pobyt bol v NSR a plánovala ho preniesť na Slovensko, rodičia prejavili záujem usadiť sa s dieťaťom v členkom štáte NSR, obaja vykonávali starostlivosť o maloletú v Nemecku, rovnako obaja vykonávali pracovnú činnosť v Nemecku a maloletá bola v Nemecku sociálne i školsky začlenená, mala tam vydaný očkovací preukaz a zabezpečenú pediatrickú starostlivosť.

14. V súvislosti s výrokom II. uznesenia otec namietal, že mu matka bránila v stretnutiach s maloletou a psychicky ju strašila tým, že ju chce vziať do Nemecka, vytvárala tiež nepravdivú legendu, že sa dcéra otca bojí. Jeho styk s maloletou bol iba dočasne a nedostatočne upravený na základe živých informácií matky, čo súdu nebránilo modifikovať túto úpravu aj na letné prázdniny a záujem otca o stretnutia s dcérou, ktorý prejavil aj tým, že si na dobu návratového konania prenajal v C. byt.

Uznesenie súdu prvého stupňa považuje odvolaťel za triiace zásadnými skutkovými a právnymi vadami, arbitrárne a vo veľkej časti odôvodnenia zmätočné, nepreskúmateľné pre nedostatky odôvodnenia. V tejto súvislosti poukazoval na právne závery Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedené v jeho rozhodnutiach sp. zn. I.ÚS 265/05, II.ÚS 107/07, III.ÚS 328/05, III.ÚS 116/06, III.ÚS 307/2012, III.ÚS 11/2011, IV.ÚS 214/04, IV.ÚS 123/08, IV.ÚS 313/08, I.ÚS 243/07, I.ÚS 146/08.

15. Poukazoval aj na to, že konajúca sudkyňa v inom návratovom konaní za veľmi podobného skutkového stavu veci (uznesenie 3P/47/2020) argumentovala takto: V kontexte uvedeného možno

konštatovať, že do 1.7.2019 bola na základe dohody rodičov miestom pobytu maloletého SR. Za rozhodujúce pre posúdenie miesta, resp. krajiny obvyklého pobytu maloletého bezprostredne pred jeho premiestnením (19.5.2020, so súhlasom otca), resp. zadržaním (11.6.2020 bez súhlasu otca) na Slovensku však súd považuje obdobie od 1.7.2019, kedy rodičia maloletého spoločne, na základe kúpy jednosmernej letenky, odcestovali s maloletým do svojho spoločného bydliska, rodinného domu na adrese U. N. C. D., H., M. I., Írska republika, kde ako manželia žili aj pred narodením maloletého, vrátane sústredenia svojich pracovných aktivít. Dňa 16.7.2019 matka zaevidovala maloletého do starostlivosti lekára s miestom poskytovania zdravotnej starostlivosti I., kde maloletý vzhľadom na svoj vek absolvoval očkovania, bol mu vydaný očkovací preukaz, pričom v apríli 2020 bola lekárom rodičom zaslaná pripomienka, resp. pozvánka na očkovanie maloletého. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v Írskej republike mal súd za preukázané tiež z potvrdenia lekára zo dňa 29.6.2020 (č. I. 42 súdneho spisu). V Írsku matka, ako potvrdila vo výpovedi dňa 9.10.2020, poberala materské, rodičom bol tiež vyplácaný „prídavok“ na dieťa (č. I. 40 súdneho spisu), čo sú dávky poskytované výlučne rezidentom, resp. osobám s väzbami k Írskej republike vo forme skutočného pobytu, práce spojenej s odvádzaním odvodov a daní a podobne.“

16. Procesný opatrovník vo svojom stručnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

17. Podobne matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť. Podľa jej názoru odvolateľ nepreukázal naplnenie odvolacích dôvodov, ním navrhnuté dôkazy sú bez právneho významu a nie sú potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa sa podľa nej riadne vysporiadal s otázkou obvyklého pobytu maloletej na základe predložených dôkazov. Poukazovala na to, že v období roka 2019 sa maloletá na území Nemecka zdržiavala najviac po dobu cca 4 týždne, keď navštevovala predškolské zariadenie v C., v roku 2020 sa na území Nemecka zdržiavala iba cca 3 týždne, rovnako v roku 2021 a v roku 2022 cca 5 týždňov, pričom bola zapísaná do prvého ročníka základnej školy v C. s umožnením absolvovať tento ročník v škole v Nemecku, kde nastúpila od 1.9.2022 do ukončenia 1. polroka, t. j. do 27.2.2023. Následne na základe rozhodnutia oboch rodičov otec maloletej vykonal úkony na zabezpečenie jej vzdelávania na ZŠ N. M. X A. C., kde nástup (prestup) maloletej dohodol s riaditeľom školy a podpísal prihlášku do tejto školy. Otec zabezpečil aj úradné potvrdenie o zmene hlavného bydliska, podľa ktorého bola ona s dcérou odhlásená z bytu v E. ku dňu 30.1.2023.

Súhlasným prejavom došlo ku zmene vzdelávania dcéry a rovnako bol určený jej obvyklý pobyt na území SR. Pobyt dcéry a matky na území Nemecka mal iba dočasný charakter. Popiera opakované tvrdenia odvolateľa o poberaní rodinných prídavkov v Nemecku, s tým, že tieto od marca 2023 v Nemecku nepoberá, nemá na ne nárok a tie, čo jej boli naviac vyplatené, v Nemecku vrátila. V rozpore s tvrdením odvolateľa maloletá do veku 6 rokov nebola očkovaná, v Nemecku absolvovala iba povinné lekárske prehliadky pri vycestovaní do tejto krajiny, od roku 2022 je zaevidovaná u detskej pediatričky D. D. A. C.. V meste E. bola maloletá prihlásená na prechodný pobyt iba na 6 mesiacov za účelom absolvovania 1. polroka vzdelávania a dočasnej pracovnej ponuky matky, ktorá sa ani nezrealizovala. Počas tejto doby bývali v E. v prenajatom byte, pričom matka mala svoj byt v C. stále k dispozícii, nikdy ho neprenajala. Poukazovala tiež na predložené listiny, z ktorých vyplýva, že otec maloletej v januári 2023 zabezpečil odhlásenie maloletej a matky z bytu v E. s tým, že išlo o úkony otca na zabezpečenie záležitostí spojených s návratom na Slovensko, ako aj na rozlúčenie sa maloletej pred polročnými prázdninami s triednou učiteľkou a deťmi, ktoré jej nakreslili rozlúčkové obrázky, a na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 4Nfc/16/2023 zo dňa 10.8.2023 odmietol vykonať európsky zatýkací rozkaz vydaný na matku maloletej Okresným súdom v Regensburgu.

18. V následnom podaní k vyjadreniu matky otec namietal jej tvrdenia o nepoberaní rodinných prídavkov v Nemecku, uvádzal, že tieto matka poberala od narodenia maloletej do júna 2023, čo podľa neho potvrdzuje skutočnosť, že pobyt maloletej v Nemecku nemohol byť dočasný charakteru. Skutočnosť, že európsky zatýkací rozkaz nebol na Slovensku vykonaný, neznamená, že skutok, pre ktorý bol vydaný a ktorý matka v Nemecku vykonala, nebol trestným činom. Na matku je v Nemecku podaná obžaloba pre spáchanie trestného činu únosu maloletej osoby a na Slovensku proti nej bolo vznesené obvinenie pre trestný čin krivej výpovede vo vzťahu k jej konaniu, ktoré predchádzalo vydaniu neodkladného opatrenia sp. zn. 23P/25/2023-39.

19. Matka maloletej vo vyjadrení zo dňa 14.12.2023 zotrvala na argumentáciu uvedenej v jej predchádzajúcich stanoviskách vo veci.

20. Odvolací súd na základe splnenia procesných podmienok prejednal vec bez nariadenia pojednávania, oboznámil sa s obsahom spisového materiálu a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania otca.

21. V rozpore s právnym názorom odvolateľa súd prvého stupňa podľa zistenia odvolacieho súdu vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ich logickým významom, pričom závery, ku ktorým dospel, tak po skutkovej, ako aj právnej stránke dostatočne zrozumiteľne vysvetlil.

22. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením otca, že súd nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, keď nevykonal dôkaz navrhnutý ním 10.5.2023 zabezpečením e-mailových správ matky maloletej adresovaných v období od 1.2. do 31.3.2023 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, a že sa s týmto návrhom nevyšporiadal v rámci odôvodnenia rozhodnutia.

23. Hoci takýto návrh „na zabezpečenie a vykonanie dôkazu“ otec maloletej dňa 10.5.2023 podal (č.l. 266 spisového materiálu), neozrejmil jeho súvislosť s tvrdeným neoprávneným premiestnením maloletej, k preukázaniu ktorého mal byť navrhnutý, v ďalšom konaní pred súdom prvého stupňa otec na zabezpečení dôkazu netrval a podľa zápisnice z pojednávania konaného dňa 14.6.2023 účastníci návrhy na doplnenie dokazovania nemali. V konečnom dôsledku obsah e-mailu, ktorý zrejme považoval za dôležitý, otec uviedol vo svojom „sumárnom“ písomnom vyjadrení zo dňa 6.6.2023. Podľa neho matka úradu dňa 15.2.2023 oznamovala, že otec maloletej odmieta podpísať rozhodnutie o prijatí do novej ZŠ a neakceptuje prestup z Nemecka. Obsah e-mailu tak bol známy účastníkom konania i súdu, ktorý, pokiaľ obsah e-mailu osobitne nevyhodnocoval, rovnako ako podľa odvolateľa nevyhodnocoval „fakt“, že rodičia prejavili záujem usadiť sa s dieťaťom v určitom členskom štáte NSR (nejde o fakt, ale tvrdenie odvolateľa), že matka vykonávala starostlivosť o maloletú a pracovnú činnosť v Nemecku, podobne ako otec vykonával starostlivosť o maloletú a svoje povolanie v Nemecku, neopomenul dôležité skutočnosti, ale deklaroval, že tieto nepovažoval za významné pre rozhodnutie veci. V konečnom dôsledku skutočnosť, že počas pobytu v Nemecku rodičia poskytovali dieťaťu starostlivosť na tomto území, je logické, nie je sporné, že rodičia na území Nemecka vykonávali pracovnú činnosť, hoci podľa tvrdenia matky, ktorá je jedinou spoločníčkou a konateľkou obchodnej spoločnosti so sídlom na Slovensku a na Slovenku vlastní bytovú nehnuteľnosť, v Nemecku išlo iba o formálne zamestnanie vo firme otca jej partnera.

24. Prípado maloletej A. možno považovať za hraničný vzhľadom na skutočnosť, že maloletá, ako vyplýva z prakticky zhodných vyjadrení jej rodičov, približne rovnakú dobu svojho života do sporného okamihu vo februári 2023 prežila na území Nemecka aj na území Slovenska, keď od jej narodenia do roku 2019 sa s rodičmi prevažne zdržiavala v Nemecku a v období rokov 2019 až 2022, naopak, na Slovensku, kde navštevovala predškolské zariadenie.

25. Z hľadiska posudzovania oprávnenosti či neoprávnenosti premiestnenia alebo zadržania maloletej jej matkou významnejším bolo obdobie a okolnosti reálneho premiestnenia maloletej na územie Slovenska vo februári 2023, v súvislosti s ktorým súd prvého stupňa, podľa odvolacieho súdu správne a logicky, za rozhodujúcu skutočnosť považoval, že maloletá bola do prvého ročníka základnej školy oboma rodičmi prihlásená na území Slovenska (ZŠ J. M. X, C.) a že absolvovanie školského vyučovania v období september 2022 – február 2023 v Nemecku bolo iba formou osobitného plnenia školskej dochádzky na slovenskej škole na základe povolenia riaditeľa školy mimo územia Slovenska. Táto skutočnosť svedčí v prospech tvrdenia matky o preferencii Slovenska ako domovskej krajiny a o zámere iba dočasne sa s maloletou zdržiavať v krajine otca. Takýto záver nespochybňuje bez ďalšieho obsah e-mailu matky z 30.5.2023 adresovaného predškolskému zariadeniu, podľa interpretácie ktorého otcom sa rodičia dohodli na návrate do Nemecka. Všeobecne, ľudia sa „vracajú“ na svoje obľúbené miesta, rekreačné chaty, do dovolenkových destinácií bez toho, aby z použitého výrazu bolo možné usudzovať o mieste ich obvyklého pobytu.

26. Otec maloletej nepoprel tvrdenia matky, že ju a maloletú z pobytu v obci E. pred odchodom na Slovensko ku dňu 31.1.2023 odhlásil, potvrdil, že jedná s riaditeľom základnej školy a podpísal prihlášku

maloletej na slovenskú školu, na ktorú mala maloletá nastúpiť. Súd prvého stupňa správne za účelovú považoval argumentáciu otca, podľa ktorého išlo pri týchto úkonoch iba o preverenie možností, pre prípad návratu na Slovensko, o ktorom ešte nebolo rozhodnuté. Tieto úkony otca korešpondujú ako s tvrdeniami matky maloletej, tak aj s vyjadrením maloletej, podľa ktorej otec pomáhal s balením vecí v Nemecku a s ich sťahovaním sa na Slovensko.

27. Pokiaľ za takýchto okolností súd prvého stupňa, ktorý sa podľa zistenia odvolacieho súdu nedopustil otcom namietaného, ale nekonkretizovaného pochybenia, ktoré by malo spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci, návrh zamietol, rozhodol vecne správne a odvolací súd jeho rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok) potvrdil.

28. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 52 (zákon č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).